

Ik wil niet naar bed

Julie Sykes

handleiding vertelkoffertje voor peuters

Materiaallijst

- ◆ Vertelkoffertje
- ◆ Handleiding
- ◆ Foto's: leeuw; nijlpaard; olifant; 2 apen; tijger
- ◆ Knuffel leeuw
- ◆ Knuffel tijger
- ◆ Knuffel aap
- ◆ Knuffel nijlpaard
- ◆ Knuffel uil
- ◆ Boeken:
 - Marianne Busser..... Zwaaien naar de papegaaien (boek en CD)
 - Eric Carle..... Beertje Bruin, wat zie jij daar?
 - Julie Sykes..... Ik wil niet naar bed
 - Julie Sykes..... Wacht op mij!

Inhoud

1. Ik wil niet naar bed door Julie Sykes	blz. 3
▪ Thema's	
▪ Bijzonderheden van dit boek	
▪ Moeilijke woorden	
2. Introductie van het vertelkoffertje	blz. 4
3. Voorleestips	blz. 5
4. Ingaan op het verhaal	blz. 6
5. Thematafel	blz. 7
6. Doorgaan op het thema	blz. 8
7. Knutselen	blz. 9
8. Liedjes	blz. 10
9. Boekentips	blz. 10

Bijlagen

- ◆ kleurplaat Tiggertje
- ◆ slaapliedje uit: 'In De Maneschijn'
- ◆ gedichtje 'Schone handjes' uit Wiele wiele stap - Miep Diekmann

1. Ik wil niet naar bed door Julie Sykes

Tot zijn grote geluk mag Tijgertje de hele nacht opblijven omdat Mama Tijger genoeg heeft van zijn gezeur. Hij wil met z'n vriendjes gaan spelen, maar die moeten allemaal naar bed. Uiteindelijk brengt het nachtdier 'Spookaapje' hem door het koude donkere oerwoud naar huis, waar hij nog zwak protesterend in slaap valt.

Stevig uitgevoerd prentenboek met grote gekleurde illustraties op glad papier. De tekst is duidelijk en sober gehouden en nodigt jonge kleuters uit om zich te identificeren met de onwillige tijger.

Tijgertjes moeder heeft zo genoeg van zijn gezeur dat hij niet naar bed wil, dat hij de hele nacht op mag blijven, maar dat pakt heel anders uit dan hij denkt.

thema's

- ◆ Slapen
- ◆ Slapen gaan
- ◆ Bang zijn
- ◆ Wilde dieren
- ◆ Jungle/oerwoud

bijzonderheden van dit boek

Grote eenvoudige illustraties in kleur over 1 of 2 pagina's.

moeilijke woorden

- ◆ bedtijd
- ◆ fluisteren
- ◆ sluipen
- ◆ overdag
- ◆ rillen
- ◆ zeuren
- ◆ ongerust
- ◆ volgen
- ◆ gapen
- ◆ op één (twee, drie) na de beste
- ◆ onder de wol
- ◆ zijn oren niet geloven
- ◆ zich bedenken
- ◆ oerwoud
- ◆ brullen
- ◆ het oerwoud in duiken

2. Introductie van het vertelkoffertje

Haal de vertelkoffer tevoorschijn en laat hem zien.

Wat zou er in zitten?

Rits het koffertje open en haal er een voorwerp uit.

Bekijk dit samen en bespreek wat jullie zien.

B.v. de plaat van de tijger:

- ◆ wat zie je hier?
- ◆ wie heeft er wel eens een tijger gezien?

Haal de tijger uit het koffertje:

- ◆ Hé, welk dier is dit?

Pak het prentenboek erbij. Bespreek de tekening op het kaft en wijs aan waar je kunt lezen hoe het boek heet. Laat de kinderen voorspellen waar het boek over gaat.

3. Voorleestips

Bij interactief voorlezen gaat het om de gesprekken rondom boeken. Zulke gesprekken komen het best op gang, als ze over dingen gaan die uw kinderen ook hebben meegemaakt. Zo 'leeft' het bij uw kind.

◆ **weet wat je leest**

Wat is het probleem: het is bedtijd, maar klein Tijgertje wil helemaal niet naar bed.

Wat gebeurt er allemaal: Zijn mama wordt boos en hij mag wakker blijven. Hij wil met zijn vriendjes spelen maar die gaan allemaal slapen. Uiteindelijk is hij moe en alleen in het donkere oerwoud en schrikt hij van een paar grote gele ogen.

Hoe loopt het af: Spookaapje brengt hem weer naar zijn mama, waar hij licht tegenstribbelend in slaap valt.

◆ **maak een eigen voorleesritueel**

Jonge kinderen hebben behoefte aan houvast. Dit geldt ook voor een vast tijdstip en een vaste plek voor het voorlezen. Misschien hebt u in huis één van de (knuffel)dieren uit het boek. Pak deze erbij!

◆ **bekijk samen het kaft**

Lees de titel van het boek voor. B.v.: Ik wil niet naar bed.... Hé, dat is nou ook wat? Wie zou er niet naar bed willen? Waarom zou hij niet naar bed willen?

◆ **laat uw kind vertellen**

Stel aan de kinderen geen ja/nee vragen, maar open vragen. Een voorbeeld van een open vraag is: 'Wat zou jij doen als...?' B.v.: Ben je ook wel eens lang opgebleven? Wanneer dan?

◆ **speel in op reacties**

Twee grote gele ogen. Van wie zouden die zijn?
Oh, vind je dat een beetje eng?

◆ **voorspel samen het verhaal**

Tijgertje mag de hele nacht opblijven. Hij rent het oerwoud in. Wat gaat hij doen?
Papa leeuw wast Leeuwtes oren. Denk je dat papa Leeuw ook Tijgertjes oren gaat wassen?
Spookaapje brengt Tijgertje terug naar huis. Zou Mama Tijger nog boos op hem zijn?

◆ **besteed aandacht aan moeilijke woorden**

'Op één na de beste vriend'
'Onder de wol stoppen'. Op het plaatje ligt het aapje lekker onder een groot blad. Dat is zijn dekentje waar hij lekker ondergestopt is zodat hij het niet koud krijgt.

◆ **maak het levendig**

Net als Mama Aap *fluisteren* omdat Aapje al slaapt.
Net als Tijgertje *verschrikkelijk gapen* als hij toch wel moe wordt.

◆ **praat na over het boek**

Waarom wil Tijgertje op het eind wel gaan slapen?

◆ **lees het boek meerdere keren voor**

Hetzelfde boek een paar keer voorlezen, geeft de peuter houvast en veiligheid.
Elke keer kennen de peuters het een beetje beter.

4. Ingaan op het verhaal

◆ **Mama Tijger is boos**

Is ze ook nog boos als tijgertje terugkomt?

◆ **oerwoud**

Wat is een oerwoud, hoe kan je zien dat het een oerwoud is (grote bladeren, lianen, palmen)

Waar is dat, is dat hier ook?

Zou je wel een tijger of een olifant tegen kunnen komen in ons bos?

Weten jullie waar je in ons land wel een olifant of een leeuw kunt zien?

◆ **plaat met de apen**

Waar ligt het kleine aapje in te slapen? (een hangmat)

In wat voor bed slaap jij?

Waar kunnen mensen in slapen? (wieg - kinderwagen - ledikantje - bed - groot papa-en-mama bed - hoogslaper)

Waar slapen de dieren die bij huis leven? (mand - hok - stal)

Waar slapen de vogels? (nest - boom - op een tak)

Waar slapen de wilde dieren? (op de grond - in een hol - in een boom - in een nest)

◆ **plaat met het nijlpaardje**

Zit het nijlpaardje in bad? (hij zwemt in de rivier, dát is zijn bad)

Wie gaat er ook wel eens in bad voor het slapen gaan. Hoe kan je ook gewassen worden? (onder de douche of gewassen worden met een washandje)

◆ **plaat met de gele ogen**

Spannend: van wie zouden die ogen kunnen zijn?

Het spookaapje heeft gele ogen, wat voor kleur ogen hebben jij en je buurvrouw dan?

Wie kan bedenken waarom het Spookaapje zulke grote ogen heeft?

◆ **het wordt koud en donker in het oerwoud**

Zou Tijgertje ook een beetje bang worden helemaal alleen in het oerwoud? Hoe kun je dat zien?

Ben je wel eens in het donker buiten geweest? (b.v.: Sint Maarten, Oud en Nieuw)

Wat zie je als je in het donker buiten bent? (je ziet niet zo goed meer - je ziet de maan - de sterren)

Welke dieren zijn 's nachts graag buiten? (spookaapje - uil - vleermuis - poezen)

Ik ben wel eens een beetje bang geweest in het donker, hebben jullie dat ook wel eens?

Wat kan je doen als je een beetje bang bent in bed? (lampje aan - de deur een beetje open - knuffel in je bed)

◆ **Tijgertje wil niet gaan slapen**

Wil jij ook wel eens niet naar bed? Wat doe je dan? B.v.: nog een glaasje water drinken, nog een plasje doen, nog een keertje roepen.

◆ **Tijgertje mag wel heel lang opblijven**

Mogen jullie dat ook wel eens? B.v.: op vakantie, dan is het niet zo vroeg donker. Met je verjaardag. Met Oud en Nieuw.

5. Thematafel

De thema- of verteltafel is een plaats waar kinderen een verhaal uit een prentenboek naspelen. Het is een verrijkte leeromgeving rondom een bepaald verhaal of boek. Het is een plek waar kinderen met behulp van (zelfgemaakte) attributen het verhaal op verschillende manieren spelend kunnen vertellen. Het hoeft niet perse een tafel te zijn. Het kan ook een deken op de grond, een koffer, een afgeschermd hoek in de klas of een zand- watertafel zijn.

mogelijkheden met de thema- of verteltafel

Met de kinderen het verhaal navertellen en de attributen die in het verhaal voorkomen bespreken.

Met de kinderen de tafel opbouwen. Dit kan enkele dagen in beslag nemen.

De kinderen krijgen ruimschoots de gelegenheid om met de verteltafel en attributen te spelen en alles te verkennen.

Je leest het boek voor en de kinderen voeren de handelingen uit.

De kinderen 'lezen' het boek en jij voert de handelingen uit.

De kinderen spelen in groepjes met de verteltafel. Jij observeert.

De kinderen spelen zelfstandig met de verteltafel.

thematafel bij 'Ik wil niet naar bed'

Maak een spannend oerwoud door papieren, groene of bloemenslingers op te hangen. Zet (tropische) potplanten met grote bladeren, een palmpje, takken en bladeren neer voor het maken van een oerwoud. Drapeer er groene en bruine doeken tussen. Hiermee kun je ook nesten of holen maken voor de dieren. Kleed de tafel verder aan met de wilde dieren die in het verhaal voorkomen: tijger, leeuw, nijlpaard, aap. Dit kunnen pluche knuffels zijn of plastic diermodellen. Geef de tijger een prominente plaats.

6. Doorgaan op het thema

Spelen: Oerwoud

- ◆ Het verhaal na (laten) spelen met handpoppen.
- ◆ Wie kan een Tarzankreet nadoen, brullen als een tijger, trompetteren als een olifant, tsjiek, tsjiek doen als een aap.
- ◆ Sluipen als een tijger, groot zijn als een olifant, zwemmen als een nijlpaard, springen en kunsten maken als een aap.
- ◆ Apekooien in het speellokaal of buiten. Zet veel stoelen, tafeltjes, kratjes e.d. klaar, waarop mag worden geklommen. De apen klimmen van het ene naar het andere voorwerp. Wie op de grond stapt is af.
- ◆ Voedertijd: iets lekkers maken.
Tijgerbolletje: beleg een tijgerbolletje met een plakje kaas. Maak er vervolgens een echt tijgerbolletje van door er met marmite (of appelstroop) een tijgerprintje op te maken.
Tropenketting: rijg met een stopnaald aan een stevige draad: gedroogde appeltjes, abrikoosjes, vijgen, pinda's in de dop.
Apenootjes: laat de kinderen hun eigen nootjes kraken en pinda's pellen.
- ◆ Kleurplaat (lijntekening maken van de bijgevoegde bladzijde uit het boek, of kleurplaat maken van het aapje)
Kleurplaten downloaden: www.kleurplaat.pagina.nl of www.kleurplaten.nl
- ◆ Zoektocht: mini-speurtocht door het lokaal. Zet en hang hiervoor van te voren dingen klaar op verschillende plaatsen. Zet knuffels en speelgoedbeesten zoals slang, aap, tijger en konijn in een grote plant. Welk dier hoort er niet bij?
Verstopte wilde dierenknuffels opzoeken.

Spelen: Bedtijd

- ◆ De poppen of knuffels naar bed brengen. uitkleden - verhaaltje - voor het slapen gaan - instoppen - kusje geven - welterusten zeggen.
- ◆ Inspringspel voor kleuters. Juf vertelt wat er gebeurt, een kind is het tijgertje en wil niet naar bed, een ander kind is de aap enz. (met verkleedkleden en maskers)
- ◆ Als leidster zelf het verhaal naspelen met de beschikbare knuffels en handpoppen
- ◆ Kinderen het verhaal na laten spelen met de beschikbare knuffels en handpoppen.
- ◆ Kringgesprek. Hoe ziet het dagritme eruit? opstaan - wassen - aankleden - eten - naar de peuterspeelzaal gaan enz.
- ◆ Kringgesprekje. Hoe zien de bedtijdrituelen van de kinderen eruit? Verhaaltje - bekertje melk - knuffels - welterusten zeggen - instoppen - slaapliedje - kusjes - welterusten zeggen.

7. Knutselen

- ◆ Dierenmaskers maken
Dierenmaskers zijn kant-en-klaar te koop bij de Hema. Eventueel kopiëren op wat dikker papier. Knip de maskers van te voren uit en maak alvast ooggaten. Houd elastiek achter de hand. Dit wordt pas vastgemaakt als de kinderen de maskers hebben ingekleurd. Als iedereen zijn masker heeft opgezet kan het verhaal nog eens nagespeeld worden. Maak een foto van de beestenbende!
- ◆ Laat de kinderen van brooddeeg een beest maken. Een slang is ook een dier uit de jungle! gebruik rozijntjes als ogen.
- ◆ Dekentje maken van stof en laten versieren met vingerprintjes van stofverf.
- ◆ Kleurplaat (zie bijlage)

8. Liedjes

- Slaap kindje slaap.(zie bijlage)
- Naar bed, naar bed zei Duimelot
- Schone handjes, schone tandjes (zie bijlage)
- Boek + CD: Zwaaien naar de papegaaien / Marianne Busser en Ron Schröder

9. Boekentips

Ik wil nog niet naar bed.....	Astrid Lindgren
Ik wil niet naar bed.....	Tony Ross
Welterusten Karelkje.....	Rotraut Susanne Berner
En nu lekker slapen Sam!.....	Amy Hest en Anita Jeram
Welterusten Doedoe!.....	Annette Swoboda
Versjes voor het slapen gaan.....	Marianne Busser en Ron Schröder (met CD)

*Slaap, kindje, slaap,
daar buiten loopt een schaap.
Een schaap met witte voetjes,
dat drinkt z'n melk zo zoetjes.
Slaap, kindje, slaap,
daar buiten loopt een schaap!*

Uit: In de maneschijn – Holkema & Warendorf

schone handjes
schone tandjes
schoon gezicht
de dag gaat dicht
uit is het licht

hallo, zegt het bed
ben je daar weer?
want ik dacht net
jij komt niet meer

kom er maar lekker onder gekropen
morgen vroeg gaat er weer een dag open

Uit: Viele viele stap – Miep Diekmann (Querido)